

eget Valg mine suurt sammenparede Skilling-ger, men den anden skal jeg ikke blot betroe dem for længere Tid, men jeg forbinder mig til, om end min Tilslid svækkes, at give den et lignende ugentligt, maanedligt eller sjerding-aarligt Bidrag for at opnaae det i min Alder-dom, som jeg hele mit Liv igjennem har be-stræbt mig for at faae Afgang til. Det er den store Forskjel mellem Sparekasserne og disse Anstalter, og jeg tillader mig dog, end-skjøndt jeg anerkjender Sparekassernes uende-lige Vigtighed for Befolkningen, og endskjøndt jeg er bleven overrasket ved den samvittigheds-fulde Bestyrelse, som idetmindste de allerfleste af dem have været Gjenstand for i en lang Række af Aar, at mene, at, havde man fra Begyndelsen af underkastet dem et strengere Tilshn, vilde man sikkert have gjort Noget, som man ikke i Tidens Løb vilde have angret; noget Andet er det, om man, efterat Sagen i en lang Række af Aar har havt en heldig Fremgang og staaer som et smukt Exempel paa, hvad der kan overlades til Folkets Selv-styrelse, vilde gjøre indgribende Forandringer deri. Det er det, jeg troer, man i Særdeles-hed bør have isigte, naar man forlanger en Statsgaranti for saadanne Anstalter, at det er for at gjøre det mere muligt, end det ellers vilde være, at de kunne finde Indgang og faae den ønskelige Fremgang hos Folket. Man har sagt — og jeg tilstaaer, at jeg i denne Hen-seende ikke kan være enig med det ærede Med-lem, som idag først havde Ordet (Bessen), og med hvem jeg har havt den Ære at sidde i den Commission, der har afgivet sin Betænk-ning over denne Sag —, at man søgte denne Anstalt oprettet for at kvæle de private Bes-træbelser, der i denne Henseende have vist sig; det er ingenlunde Tilfældet; men det er, fordi jeg troer, at de private Bestræbelser al-drig ville vinde den Indgang, som de kunne fortjene, og at en saadan Bestræbelse til Slut-ningen vil blive et dødfødt Foster. Og da er Sagen i høi Grad stadet ved en saadan Bes-træbelse; thi man vil da sige: Vi have jo

seet, at en saadan Bestræbelse har fundet Sted i den og den Kreds, paa det og det Sted, men at den er mislykkedes. Men, siden jeg er kommen ind paa de private Bestræbelser, vil jeg tillade mig endnu et Par Bemærknin-ger. Der gives ingen privat Bestræbelse i denne Retning, som alene har de Interessenters Fordeel, som den søger at drage til sig, for Die. Den, der stifter en saadan Livsforsik-kringsanstalt, vil leve deraf, han anseer det for en „Geschäft“, som den ærede Taler yttrede. Hvor høit eller lavt han ønsker at leve, veed jeg ikke, men at han vil leve og skabe sig ikke alene en gavnlig, men ogsaa en indbringende Virksom-hed, er udenfor al Tvivl. Ogsaa i denne Hen-seende er der en stor Forskjel mellem Spare-kasser og Livsforfikkingsanstalter. Hvem grun-dede nemlig de første Sparekasser? Det var nogle meget bemidlede, meget agtede og i vide Kredse meget indgribende Mænd her i Kjø-benhavn. Og hvem var det dernæst, som grun-dede de næste Sparekasser, som begyndte at oprettes rundt omkring i Landet? Det var nogle dygtige Landmænd, nogle hæderlige og meget velhavende Godseiere, der endog gif saa vidt, at der gives Sparekasser, i hvis Statuter det ligefrem hedder, at de, der først havde op-rettet dem, garanterede for alle Indstudene. At dette siden i Tidens Løb er faldet bort, idet den Ene er traadt af efter den Anden, er en ganske anden Sag; men Sparekasserne frem-gik og, jeg troer jeg tør sige, fremgaae endnu, uden at Vedkommende, som oprettede dem, søgte personlig Fordeel derved. Det er vistnok ikke muligt efter de Indberetninger, som gives af Sparekasserne, at føre Control med, om en eller anden Bestyrelse paa en eller anden Maade kan fremme sin egen Interesse, men i Reglen vil det ikke være Tilfældet, medens det derimod med Hensyn til Livsforfikkingsan-stalter og alle saadanne Anstalter, der ere grundede paa en vis Probabilitet, for hvilken der ligger en Forudberegning til Grund, som man dog ikke altid kan være sikker paa vil ind-træde, er utvivlsomt, at Vedkommende have